

Miejska Wesoła a historyczne granice dzielnicy

2023-12-19

Miejska część Wesołej to 9,15 hektara terenu zielonego wraz z zabytkowymi budynkami poszpitalnymi, którego granice wyznaczają ulice: Kopernika, Śniadeckich, Grzegórzecka i Bujwida. Cała przestrzeń jest objęta opieką konserwatorską.

Teren został zakupiony w 2019 r. przez Gminę Miejską Kraków od Szpitala Uniwersyteckiego, który przenosił się do nowej siedziby do Prokocimia.

W styczniu 2021 roku Rada Miasta Krakowa podjęła decyzję o przekazaniu na własność miejskiej spółce – Agencji Rozwoju Miasta Krakowa terenu zakupionego od Szpitala. ARMK jest odpowiedzialna za jego zagospodarowanie i rewitalizację.

Działki kupione od Szpitala Uniwersyteckiego to tylko niewielka część historycznej dzielnicy Wesoła, która – administracyjnie rzecz ujmując – leży na terenie Dzielnicy I Stare Miasto i Dzielnicy II Grzegórzki.

Dzisiejsze plany zagospodarowania przestrzennego dotyczące tej części Krakowa mówią o dwóch odrębnych obszarach: Wesoła – rejon ulicy Kopernika, na którym się skupiamy, bo na tym terenie leży miejska Wesoła i na tę część dzielnicy będzie oddziaływać jej rewitalizacja i Wesoła Zachód.

Wesoła – rejon ulicy Kopernika

Uchwalony w 2021 roku dla Wesołej – rejon ulicy Kopernika miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmuje obszar 49,9 ha. Jego granicę wyznaczają: od zachodu – linia kolejowa nr 91, od północy – teren dawnego „Browaru Lubicz” i ul. Lubicz, od wschodu – teren Ogrodu Botanicznego i aleja Powstania Warszawskiego i od południa – ulica Grzegórzecka i obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Rejon Alei Ignacego Daszyńskiego”. W tej właśnie części leży zakupiony przez miasto poszpitalny teren, który ma być w przyszłości otwartą dla mieszkańców, nową, zieloną, kreatywną miejską przestrzenią.

Wesoła Zachód

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla „Wesołej Zachód” obejmuje 19,12 ha. Jego granice wyznaczają: od wschodu – linia kolejowa nr 91, od północy – ulica Lubicz, od zachodu – ulica Westerplatte i od południa – ul. Starowiślna i Dietla.

Trochę historii

Historyczna Wesoła – niegdyś przedmieście Krakowa nazywane przedmieściem św. Mikołaja, teren leżał bowiem przed bramą św. Mikołaja, gdzie funkcjonowały młyny, folusze, rzeźnia miejska i stajnie. Potem dzielnica ogrodów (pierwszy założył Jan Boner, kupiec krakowski i bankier królewski), które powstawały wokół budowanych tu dworów czy kamienic. W XVIII wieku modna dzielnica Krakowa, w

której wypadało bywać, właśnie ze względu na liczne ogrody, z których najbardziej popularny był leżący pomiędzy ulicami Lubicz a Kopernika i wzdłuż ul. Potockiego (dziś Westerplatte) ogród Jana Kantego Krzyżanowskiego. („Kliniki i Zakłady teoretyczne. Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w krakowskiej dzielnicy Wesoła” pod. red. Piotra Franaszka)

Pierwszy szpital na Wesołej powstał w 1788 roku w zabudowaniach odkupionych od zakonu karmelitów. Szpital Św. Łazarza zapoczątkował medyczną historię dzielnicy. Później w wieku XIX, w tutejszych klinikach krakowscy medycy dokonywali odkryć, które na stałe zapisały się w historii polskiej i światowej medycyny. Brodowicz, Rydygier, Dietl, Mikulicz, Obaliński, Mayer, Teichman, Sas-Korczyński, Browicz czy Jaworski to nazwiska, które zna każdy student medycyny. Przypomina je powstający przy ul. Kopernika szlak Via Medicorum, przygotowywany przez CM UJ we współpracy z ARMK.

Linia kolejowa, która przestała dzielić

Zmiana charakteru i funkcji miejskiej Wesołej, która właśnie się dokonuje musi współgrać ze zmianami zachodzącymi na całych Grzegórkach. W połowie kwietnia ruszyły prace przy parku Kolejowym, który powstaje pod kolejowymi estakadami. Te, po remoncie linii kolejowej, zastąpiły nasypy, które do tej pory skutecznie dzieliły dzielnicę na dwie części. Już nie dzielą. A za chwilę, gdy pod torami pojawi się zieleń, place zabaw, ogród sensoryczny, psi park czy tereny rekreacyjne będą łączyć. W bliskim sąsiedztwie terenu zarządzanego przez ARMK powstaje nowa przestrzeń, która otwiera Wesołą na jej zachodnią część i Stare Miasto, co będzie miało duży wpływ na funkcjonowanie całej dzielnicy. Podobnie jak nowo otwarty przystanek kolejowy Kraków Grzegórzki, który jak zapewniają eksperci ma w przyszłości obsługiwać więcej pasażerów niż Dworzec Główny.

W pewnym sensie historia zatacza koło – kiedyś Wesoła była dzielnica ogrodów, w których modnie było bywać. Dziś powstaje tu dzielnica, w której miejmy nadzieję, znowu dobrze będzie bywać.